

BISERICA și ȘCOLA.

Foia bisericească, școlastică, literară și economică.

Iese odată în săptămână: DUMINECA.

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 5 fl.—cr., pe 1/2 an 2 fl. 50 cr.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr., pe jumătate an 7 franci.

PREȚUL INSERȚIUNILOR:

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 3 fl.; până la 200 cuvinte 4 fl.;
și mai sus 5 fl. v. a.

Correspondențele să se adreseze Redacțiunii

„BISERICA și ȘCOLA.“

Er banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD.

Biserica română în luptă cu reformațiunea dela 1601—1656.

I Situațiunea politică a timpului. După ce Mihaiu Vitézul a fost omorît de Basta, acesta luă în mâinile sale guvernul Transilvaniei în numele împăratului germân Rudolf II, carele era tot odată rege al Ungariei, și căruia îi oferise stăpania asupra Transilvaniei fostul principe Sigismund Bathory pentru o pensiuie. Sub guvernul lui Basta și al locoșinătorului său, capitanul din Cașovia Iacob Barbiano s'a introdus în Transilvania un crâncen despotism; și dacă cineva cuteza a-și ridica glasul contra acestui despotism era judecat la mörte neascultat, seu asasinat mișesece. ¹⁾

Contra acestui despotism se revoltă aristocrațiimea transilvană sub conducerea lui Gavriil Bethlen, — și isgonind din țără cu ajutorul Turcilor armata împăratăscă, la anul 1605 proclamă de principe al Transilvaniei pre Stefan Bocskay. Cu dânsul se începe șirul principilor indigeni calvini. În anul 1607 Bocskay a murit, — dând prin testamentul său politic nobilimii ardelene sfatul, ca în locul lui să alégă un principe indigen, pentru că, până „când regii Ungariei vor purta nume nemțesc, este trebuință ca să fie paralizați în tendințele lor prin principii indigeni. ²⁾

După mörtea lui Bocskay a fost proclamat de principe prin dieta transilvană Sigismund Rákoczy la anul 1607; dar nepotând obține aprobarea sultanului turcesc a trebuit să abdică de domniă; și în anul 1609 a fost proclamat de principe Gavriil Bathory cu ajutorul Turcilor, sub condițiunea, ca se

cedeze Turcilor fortărețele: Lipova și Ienopolea. Dânsul a guvernat țera până la anul 1613; dar ne fiind suferit de nobilime pentru despotismul său și pentru desfrânările sale, sultanul a instituit la anul 1613 de principe al Transilvaniei pre Gavriil Bethlen. Acesta a domnit până la anul 1629, și a fost unul dintre cei mai vrednici principii ai Transilvaniei atât ca bun oștean, cât și ca diplomat și ca sprijinitor al lășirii culturii în popor. Preocupat însă până la extrem de slăbiciunile timpului și de curentul dominant pre atunci în nobilimea calvină totă vieța și activitatea sa o pune în servițiul întăririi calvinismului și întru apărarea și întărirea independenței principatului. După mörtea lui Gavriil Bethlen urmă în domniă Georgiu Rákoczy I (1630—1648). Tendenta și activitatea acestui principe a fost îndreptată timp de doispredece ani a căsciga avere și a assigura principatul Transilvaniei pre seama familiei sale cu ajutorul și din grația Turcilor. Succedându-i la anul 1642 a proclama de următoriu în domniă pre fiul său Georgiu Rákoczy II, sub pretest de a apăra pre protestanții din Ungaria porni cu răsboiu încontra regelui Ungariei Ferdinand III. Oprit fiind însă dela continuarea răsboiului prin Turci a încheiat pace cu Ferdinand sub condițiunea, ca din teritoriul Ungariei să-i rămână în stăpanire comitatele, cari fuseseră în stăpanirea antecesorelui său Gavriil Bethlen.

La anul 1648 luă domnia asupra Transilvaniei Georgiu Rákoczy II. Acesta a încheiat în anul 1656 un tractat cu regele Șvediei Carol Gustav, ca ambii să atace Polonia, și apoi să-o împartă. Pentru acest tractat, din cauza căruia s'a încurcat Rákoczy II în resbel cu Polonia, și a fost bătut, a cădut din grația

¹⁾ Horvát Mihály Magyarország történelme.

²⁾ Gindely Antal: „Bethlen Gábor és Udvara.“

Turcilor, cari au intrat cu armata în Transilvania, cu scop ca se-l detroneze. Oponându-se Rákoczy Turcilor cu armata sa a cădută în luptă în bătălia dela Cluj întâmplată la anul 1660.

II. Situațiunea bisericii române în timpul dela 1601 până la 1656.

Tendința inițiată în veacul al șese-spredecelea de nobilimea magiară de a sili pre români se primescă calvinismul se urmărește și în întreg decursul veacului al șeptespredecelea în diferite forme și sub diferite modalități. Din dispuneri luate de stăpânirea lumescă în această direcțiune înregistrăm aici următoarele :

a) Sub Stefan Bocskay religiunea calvină se dechiară de religiune dominantă. Preoții calvinesci se scutesc de toate greutățile și sarcinile publice ; ér preoților români li-se impun sarcine și plățirea de deciuceli ca și iobagilor. ⁴⁾

b) Sub datul 15 Ianuarie 1608 principele Sigismund Rákoczy emite o diplomă, în carea lăudând pre popa Michaiu din Voivodeni în districtul Făgărașului, că s'a abătut dela eresurile grecilor și ale șismaticilor, și a primit religiunea ortodocsă (adecă cea calvină) decretază, că atât popa Mihaiu, cât și ceilalți popi românesci, câți erau atunci calvini, și câți vor mai trece la calvinism, să-se bucure de aceeași onore, grație, privilegii, concessiuni, libertăți și prerogative, de cari se bucură preoții reformați și mai ales ai națiunii unguresci din tot teritoriul Transilvaniei pentru totdeauna și în totă privința. Mai departe acelor preoți calviniți li-se recunosc și dreptul de a ș alege în totă libertatea ca și reformații unguri episcopi și protopopi din sinul lor, și aceia să nu mai depindă intru nimic dela episcopii și protopopii Sârbilor și ai Valachilor, seau dela alții de religiune streină. ⁵⁾

c) La anul 1609 principele Gavriil Bathory emite o diplomă, în carea după ce constată, că popii românesci, cari mărturisesc dogmele grecilor, pre și ce merge sunt tot mai mult asupriți și tiranisați de către domnii feudali, și încontra dreptului și dreptății sunt supuși la iobăgiă, pörtă sarcine întocma ca ceilalți iobagi, și nici nu le este permis a-se muta din un loc în altul, mai departe că dânsul voiesce a vindeca acest rău neauđit, și a ajuta pre acei preoți (români) cari și ei fac servițiu dumne-

deiesc, decretază, ca : „de aici înainte popii românesci, de religiunea grécă să-se bucure de dreptul migrațiunei libere chiar încontra voinții domnilor, înse cu scirea Metropolitului, locuitoriu în Alba-Iulia, conform canónelor și ritului lor și după modul observat la celelalte confesiuni.“ Tot prin această diplomă principele Gavriil Bathory eliberază pentru totdeauna pre preoții românesci de servițiile iobăgesci, cari erau siliți a-le face până atunci domnilor, obligându-i a da domnilor numai unele daruri usitate a-li-se face preste an la zile mari. Acastă diplomă ne înfățișeză atarea de asuprire, în carea se gasea pre atunci biserica noastră, și anume, că preoții trebuiau să facă aceleași serviții iobăgesci, și că erau legati de gliă, (glebae adstricti) întocma ca și poporul. Prin această diplomă s'ar păré, că sörtea preoțimii noastre s'ar fi ușurat încâtva. Ea însă nu s'a executat din motivul, că domnii feudali nici odată n'au voit să scie de asemenea privilegii și diplome date de către Domnitor, dacă acelea n'au emanat cu scirea și cu votul lor, și dacă nu s'au publicat în vre o dietă. Bod publicând această diplomă adaogă, ca ea a fost confirmată și de principii următori.

Dar din ținuta acelor principii nu se pöte deduce, că ea s'ar fi executat. Și precum observă Baritiu, principele Gavriil Báthory însuși prin această diplomă „voise a face un compliment domnilor din Muntenia și Moldova, — cu cari îndată la începutul domniei sale subscriesese un pact de confederație și amicitie spre a-și asigura domnia dela spate, pre când aristocrații din Ungaria superiöră și mai mulți din Transilvania conspirați asupra lui plănuseră detronarea și uciderea lui din cauza tirăniei și a desfrânărilor sale.“⁶⁾ Preoții români sânt siliți și mai departe a face serviții de iobagi domnilor de pământ.

d) Sub Gabriil Bethlen, așa se vede, că curentul dominant la calvinii din Transilvania era, că biserica românescă nu se va mai puté avênta nici odată din starea de decadință, în carea ajunsese în urma dispuneriilor luate de dietele transilvane. Despre dânsul istoria magiară ăice, că a fost cel mai tolerant față de toate confesiunile (se-nțelege față de cele 4 recepte), și că a fost tolerant chiar și față de anabaptisti și față de jidovi, — prin cari voia să înmulțescă populațiunea țării.⁷⁾ Numai cu privire la biserica română nu aflăm nicăiri această toleranță. Dincontră urmând politica inițiată de ante-

⁴⁾ Veđi articolul : „biserica Românilor din Arđel și Ungaria în luptă cu Calvinismul“ de Dr. Petru Barbu, publicat în „Biserica și Școla“ în anul 1891.

⁵⁾ Baritiu : „istoria Transilvaniei.“ vol. I.

⁶⁾ Baritiu opul citat.

⁷⁾ Acsády Ignác : Bethlen Gábor és udvara.

cesorii săi în domniă, la anul 1614 confirmă de nou privilegiile acordate preoților și episcopilor români trecuți la Calvinism, și apoi ia și următoarele două dispusețiuni dintre cele mai primejdioase, și anume: adună mulțime de tineri români dintre cei mai descepți în scólele superioare înființate de densusul în Alba-Iulia capitala de atunci a țării spre a-i instrui în doctrinele religioase calvinesci⁸⁾ și a face dintr'ensii missionari spre a lăți calvinismul între români; ér la anul 1628 instituind pre Georgiu Ghenadie Bradi de Metropolit al Românilor în scaunul de Alba-Iulia îl-silește, ca acesta se-i jure că în calitate de Metropolit românesc va observa următoarele cinci puncte, și respective condițiuni, și anume: 1) că va învăța poporul său din scriptură în limba românească, 2) că va învăța poporul după catechismul, ce se învață în biserica unghurască, ce i-l'a dat (se vede netipărit), 3) că va boteza și cununa fără superstițiile îndatinate la Români, 4) că se va supune întru toate episcopului magiar, și 5) că va păstra credința către domnul țării. Mitropolitul Georgiu Ghenadie Bradi (1628—1640) promette și jură pre aceste condițiuni, și el este cel dântâi, carele ca prelat al bisericii române se face pre sine missionariu calvinismului. Acest jurământ trebui să-l depună de nou numitul Metropolit principelui Georgiu Rákóczy. ⁹⁾ Despre Gavril Bethlen, scrie Bod, că a lăsat să-se traducă sfânta scriptură în limba română, dar această traducere s'a perdut.

e) Sub domnia principelui Georgiu Rákóczy I s'a confirmat de nou privilegiile acordate preoților și episcopilor români trecuți la calvinism: Sub acest Rákóczy s'a tipărit la 1641 catechismul calvinesc, carele apoi s'a retipărit în a doua și a treia edițiune la 1648 și la 1656. Sub domnia politică a lui G. Rákóczy I. și sub guvernul bisericesc al Metropolitului Georgiu Ghenadie Bradi biserica română ajunsese în cea mai deplorabilă stare.

Acestei deplorable stări încercă a-i face capăt Ilie Iorest, instituit de principele G. Rákóczy I la anul 1640 în scaunul Metropoliei din Alba-Iulia. Densusul a fost recomandat lui Rákóczy pentru scaunul metropolitan din Alba-Iulia de principele Munteniei Mateiu Basarab. Densusul a fost până aci ieromonach în mănăstirea Putna, și ca Metropolit a fost un apărătoriu zelos al bisericii și religiei sale. Ajungând

Metropolit a lăpădat din biserica catechismul reformat și cărțile tipărite de calvini pre séma Românilor, și s'a nizuit în tot modul, ca să oprască pre Români dela trecerea la calvinism. ¹⁰⁾ Ținuta această a Metropolitului Ilie Iorest înfuriă pre calvini, și ca să-l facă imposibil prin pări inventate de densusii înfăcără proces de imoralitate, pentru carele din nefericire aflară calvinii ómeni slabi de inger și în clerul său, între preoții români; și într'un sinod întrunit la anul 1643 sub președința superintendentului calvinesc Metropolitul Ilie Iorest fu dechiarat vinovat de imoralitate, și ca atare a fost depus din scaunul metropolitan, și lipsit chiar și de preoție și a fost predat judecătoriei civile, ca să-l pedepsască.

f) În același sinod ținut la 1643 și președut de superintendentul calvinesc, în carele s'a decretat pre bas'a fassiuilor depuse de martori anume căsigați destituirea vrednicului Metropolit Ilie Iorest sub pretecest de imoralitate, a fost ales de Metropolit preotul din Alba-Iulia Simeon Stefan. Noului Metropolit prin diploma de aprobare, și respective instituire în scaunul metropolitan i-se împuseră următoarele 15 condițiuni, și anume:

1. ca se învețe poporul în zile de Dumineci și sârbători după Bibliă, și se poruncésca și preoților, că în acest chio se învețe poporul;

2. că va primi catechismul cel ce i-s'au dat și va face, că și alții se-l primescă, și dintr'ensul va învăța tinerimea;

3. că botezul i-l va face dupa aședământul Domnului nostru Isus Christos cu apa simpla în numele Tatalui și al Fiului și al sfântului Duch, și se poruncésca, ca și cealaltă așa se seversescă botezul;

4. că sfânta cuminecătură asijderea o va face după aședământul Domnului nostru Isus Christos cu vin și cu pâne, și o va da numai celor în vârsta, carii sunt cu minte întrégă, și cu viață bună, și va rându, că și alții așa se urmeze.

5. că maiestatea dumneșescă a Domnului nostru Isus Christos, carele este unicul Mantuitor și Mijlocitor la Tatal, o va cinsti cu evlavie, și va face, ca așa să se cinstésca, asijderea și pre sfinți să-i cinstésca, cu cuvenită cinstire;

6. că crucile și icónele în biserici nu cu vre-o evlavie religioasă se le cinstésca, ci se le privescă ca niște înfrumsătări ale bisericelor, și ca o amentire a patimei Domnului, și se facă, ca și alții așa se le privescă;

7. ca înmormântările se le facă după obiceiul bisericii calvine;

8. că se nu cunune pre nime fără seversirea celor trei vestiri, și deca nici o piedecă nu se va afla, pre cei cununați se nu-i despartă, și deca o parte au părăsit pre cealaltă, și nu se scie, unde se află, atunci numai după 4—5. ani să se dea voe părții părăsite la altă căsătorie după obiceiul practizat în biserica reformată;

9. că se scóță din ceta creștinilor pre cei fărădelege și se nu-i lase la biserica, până când prin pocăință nu vor înblandi pre Dumneșeu;

¹⁰⁾ Popea: vechia Metropolia ortodocsă română a Transilvaniei.

⁸⁾ Barițiu: „biserica română în luptă cu reformațiunea.”

⁹⁾ Veđi prelegerile de istoria bisericescă ale profesorului Eusebiu Popovici.

10. că pre nime dintre preoți s'au dintre mireni nu-i va turbura, carii vor vrea se trecă la episcopia reformată;

11. că în tot anul va ține Sinod obstesc cu preoții, și atunci să fie dator a cere sfat dela Episcopul reformat, și a-l asculta pre el;

12. că se alégă pre protopopii cu învoirea consistoriului, și a Episcopului reformat, și să nu lipsescă pre protopopi de diregatoriă fără învoiala aceluiași Episcop reformat;

13. că cu privilegiul vizitației Eparchiei cu preoții se judece părele, și se le asternă apoi Episcopului reformat spre judecare;

14. că pre nici un ungur nu va cununa, nici va despărți, nici va boteza pre pruncii lor, și nici va îngropa pre morții lor; însă când vre un român și-ar lua sieși de sociă pre o ungurică, și ar avé voie ca prin preotul românesc să se cunune, astfel de cununiă va puté saverși preotul românesc;

15. afară de acestea va rămâne cătră Principele sincer și credincios, binevoitor al celor binevoitori ai Principelui, și vrajmaș vrajmașilor lui.

Prin această diplomă G. Rakoczy scóte de sub juristicțiunea Metropolitului român trei protopopiate din districtul Făgărașului, precum și bisericile din Alamor, Orăștia, Hațeg, Hunedóra, Iliă și Criș, în cari numai atâta autoritate i-se dă Metropolitului român, câtă îi va lăsa Episcopul calvinesc.

Popa Stefan Simeon acceptă condițiunile cuprinse în această diplomă, și depuse jurământ, că le va observa; și astfel autonomia bisericii române pre un timp mai există numai cu numele, de faptă este însă pusă în serviciul calvinismului.

După Stefan Simeon a urmat în scaunul metropoliei din Transilvania Daniil II dela 1651—1651. Dênsul ênsé la anul 1656 își părăsi scaunul metropolitan, și trecu în România probabil din motivul, ca să scape de asupririle calvinilor.

Fenomenele afective sau emoționale.

— Studiu psihologic. —

g) Sentimentul religios.

Ființa lui. Sentimentul religios însoțește judecățile, ce ni-le formăm despre *Dumnezeu* și despre *raportul său cătră natură*, și mai ales *cătră om*. Acest sentiment rezultă din trebuința, ce o simțim în noi de a aduce în armonie lucrurile și întâmplările din lumea externă cu *cerințele etice* ale conștiinței noastre. Credința, că lumea trebuie să *aibă oare-care basă etică*, este germenul cel mai intern al tuturor *religiunilor*.

Elementele sentimentului religios. În sentimentul religios este un element esențial: *sentimentul de atêrnare și de subordinațiune*, după care omul nu este stăpân preste sortea sa, ci puteri mai superioare dispun de nașterea, existența și morțea lui. Acest sentiment se basează pe conștiința slăbiciunii și neputinței omenești față cu o *ființă supra-ome-*

nească, a tot puternică și eternă, și e analog cu sentimentul de subordinație al copiilor față de părinții lor.

Un alt element esențial al sentimentului religios este felul, în care omul cuprinde *raportul* său cătră o putere supra-omenească. Din acest raport rezultă *încrederea* în dispozițiunile, ce are pentru noi acea putere stăpânitoare. Conținutul religiunii trebuie să se modifice îndată-ce omul judecă altcum poziția sa în lume, și se simte pe sine, în virtutea puterilor sale intelectuale, mai tare față cu lucrurile din lumea externă, dar el totdeauna va trebui să recunoască o putere mai înaltă asupra sa.

Desvoltarea sentimentului religios în omenime. Pe gradul cel mai inferior al culturii, omul simțeste frică și respect față de lucrurile și fenomenele naturii, a căror putere o vede, dar nu o înțelege. Astfel au ajuns oamenii de a privi soarele, cerul, luna, marea, șcl. ca niște puteri, pe cari trebuie a-le adora. Mai târziu, dezvoltându-se inteligența oamenilor, ei s'an convins tot mai mult, că lucrurile din natură nu se pot creea și cărmul ele de sine, ci sînt subordonate unor legi și atêrnătoare dela puteri și mai înalte. Așa au ajuns oamenii la conceptul unei divinități, care a făcut lumea și o guvernează.

La dezvoltarea sentimentului religios a mai contribuit cucoșterea omului de sine însuși, precum și cunoașterea vieții și societății omenești. Cu cît ne cunoaștem mai bine noi pe noi, cu atît simțim mai tare, că sîntem niște ființe mărginite și neperfecte, și cîntăm învolutar o ființă nemărginită, perfectă, prin care sîntem și fără de voința careia nu se poate întêmplă nimic.

În fine, credința, că binele trebuie să fie recompensat, ear rîul pedepsit mai iufe ori mai târziu, șcl. și că trebuie să existe o ființă, care efectuește această cerință etică, au condus pe om la conceptul sublim despre *Dumnezeu*, pe cum îl adăm în religia creștină. În această fasă sentimentul religios se basează pe temelia neclintită a moralei.

5. Inima. Dispozițiunea inimii.

Înșuirea omului de a avé sentimente se zice: *inimă*. În înțeles mai îngust *om de inimă* se numește acela, care este accesibil pentru sentimentele altruiste de combucurare și de compătîmire; din contro *om fără inimă* este acela, care urmărește exclusiv numai interesele sale egoiste, pe când față cu suferințele altora rămâne rece și indiferent.

Cea mai mare parte din sentimentele noastre, nu dispare total, ci și ele se asociază unele cu altele și se pot reproduce. Pe basa acestor asociațiuni, viața noastră psihică primește un *ton fundamental durabil*, ce transpiră prin toate sentimentele și serve ca și cauză pentru de a-se produce și alte sentimente noue. Acest ton de sentiment durabil și general se numește: *dispozițiunea inimii* omului. De ex. celui vesel toate îi surid, cel posomorit vede toate-celea în colori negre, șcl.

6. Observări relative la fiziologia sentimentelor.

Sediul și mișcarea curentului nervos. Fiziologia a constatat, că și sentimentele, ca și fenomenele de cunoștință își au sediul lor nervos în partea su-

perioară a sistemii cerebrospinale, în creeri. Pe când înse la fenomenele intelectuale mișcările nervoase se concentrează și se localizează cu atât mai mult, cu cât operațiunea este mai intensivă, pe atunci la sentimente cu cât emoțiunea e mai puternică, cu atât mișcarea nervoasă se reslățește mai tare, se descentralizează, revărsându-se asupra sistemii întregi. Pe când forma primei mișcări nervoase este centripetală, pe atunci a celei din urmă este centrifugală sau expansivă.

Energia organică în stările de plăcere și de displăcere. Știm, că plăcerea este însoțită de o creștere a puterii noastre vitale, de o energie organică mai accentuată, de o circulație mai activă și de o respirație mai liberă și mai profundă, și de altă parte durerea obosește, deprimă energia vitală. De aci urmează, că stările emoționale ale conștiinței stau în raport foarte intim cu starea nutrițiunii fiziologice a întregului organism. Ori-ce scădere sau ori-ce oprire a vitalității țeseturilor, resună în conștiință ca lipsă din media normală a stării indiferente, adică ca sentiment displăcut; pe când promovarea procesului fiziologic a țeseturilor și ridicarea preste media normală a vitalității, se traduce în conștiință ca stare emoțională plăcută, șcl.

Procesul fiziologic. Fie-care impresie încarcă de o tensiune, mai mult ori mai puțin puternică, celulele organelor centrale motorice, și în anumite momente de impresiuni, ele caută să se golească de plusul de forță, trimițând prin nervii centrifugali o energie cinetică. Dacă această descărcare în afară este oprită de o împrejurare, fie externă, fie internă, atunci se întâmplă o descărcare internă, și acesteia îi corespunde, ca stare psihică, un fenomen afectiv. Deci baza fiziologică a unui sentiment este: închiderea în sine a unei mișcări.

VIII.

Afectele.

1. Caracteristica și originea lor.

Ființa afectului. Sub numirea de *afecte* cuprindem toate acele sentimente, cari posed următoarele note caracteristice: 1) sint foarte tari, dar trecătoare; 2) au durată scurtă, și 3) sint intermitente, nu continue; de ex. bucuria, mânia, spaima, șcl. Afectele se numesc și *emoțiuni* în înțeleles mai restrins. Afectele se mai caracterizează și prin aceea, că omul cuprins de ele nu mai poate să judece și să lucre după judecată, ci *iși pierde tot cumpătul*, ca și cum și-ar fi ieșit din fire. Și această stare sufletească turburată se manifestă și în corp prin anumite semne, de ex. de frică îngălbenim, de mânie roșim, șcl.; multe afecte erup în diferite mișcări corporale, de ex. omul mânios amenință, șcl.

Originea afectelor. Ce atinge cauza afectelor, observăm, că sentimentele exercită oare-care influență asupra cursului reprezentațiunilor noastre; ele pot să impedeze acest curs, fi pot da o altă direcție cu un cuvânt pot reaga în contra lui. Condiția esențială pentru producerea unui efect este totdeauna astfel de alterațiune în cursul reprezentațiunilor. Deci afectele sint parte rezultatul imediat al influențării sentimentelor asupra cursului reprezentațiunilor, parte reacțiuni de ale acestui curs în contra sentimentelor. Fie-care sentiment, intensiv ne conduce ușor la un afect, cu care apoi se unește inseparabil. Tocmai de aceea sentimentele vehemente se și numesc afecte sau emoțiuni.

Afectele se bazează adesea pe împedecarea subită a decurgerii reprezentațiunilor. Fie-care sentiment intensiv, ce se ivește rapid în noi, de ex. o durere senzuală violentă, suprinderea produsă prin o reprezentație neașteptată, are de regulă acest efect.

2. Decurgerea afectelor.

Decurgerea unui afect se întâmplă în modul următor. La afectele tari, cum sint de ex. spaima, uimirea, bucuria și mânia vehementă, în stadiul prin toate reprezentațiunile se retrag dinaintea, reprezentațiunii însoțită de sentimentul, care e cauza afectului. Această reprezentațiune *singură* de vine mai puternică decât toate celelalte.

În decurgerea ulterioară a afectului pot să obvină *două* casuri, și anume: 1) se poate întâmpla că împedecarea, ce s'a ivit în cursul reprezentațiunilor la început, dispare, și în conștiința noastră si imbulzesc în mod subit o mulțime de reprezentații, cari stau în legătură cu impresia, ce a dat naștere afectului; acest fenomen vine înainte la afectele plăcute, cum sint: bucuria, speranța, însuflețirea; de ex. câte cugete, planuri și sentimente îl cuprind pe om când el sperează; 2) la afectele neplăcute, de ex. spaima, mânia, șcl., se întâmplă tocmai contrarul, anume reprezentațiunea, care a provocat afectul, dominează conștiința sub tot decursul aceluia, suprimând toate celelalte reprezentații și sentimente; aci urmează apoi un stadin, în care apercipiunea este total dominată de o reprezentație anumită și de sentimentul, ce îi aparține; de ex. sub toată durata mâniei cursul regulat al reprezentațiunilor noastre este împedecat; omul nu vede, nu aude, nu ma poate cugeta liber, căci întreaga lui conștiință este ocupată de acea singură reprezentație, care a deșteptat afectul.

Înse nici unul din aceste două stadii ale decurgerii afectelor nu durează lung, căci puterea oricărui afect după un timp oare-care scade, emoțiunea se calmează și dă loc unei dispozițiuni plăcute ori neplăcute de durată mai lungă ori mai scurtă; de ex. o bucurie mare se disolvă și se transformă în o dispoziție vială, plăcută, șcl.

(Va urma.)

Dr. P. Pipos.

Calendariu Indictului

séu al anului bisericesc 1896 vi-ect dela Domnul și Mântuitorul nostru Iesus Christos,

intocmit pe câte o săptămână cu indicațiuni tipiconale privitoare la slujbele dumnezeșci și cu alte însemnări folositoare creștinilor ortodocși.

Luna lui Ianuarie (Gerariu.)

are 31 zile. Ziua are 10 ore, noaptea are 14 ore.

Săptămâna brânzei (albă). Glasul dominant 3.

29.

Luni. — Aducerea mósțelor Sftului Sfințitului M-nic Ignatie purtătorul de Dđeu; pomenirea sftilor 7 M-nici: Filoteiu, Iperechie, Aviv, Iulian, Roman, Iacov și Parigorie; a sftilor M-nici Siluan eppul, Luca diaconul și Mochie ceteșul, Sarvil și sora-sa Vevea, Varsimeu ep-

pul Edesei: a prea cuvioșilor păr. nostri Afaat și Acep-sima și a sftului noului M-nic Dimitrie Hiotul († 1802)

Tipic special. Imbinăm slujba Octoichului cu a Mineiului și a Triodului. La Vecernie; Stihirile de séra din Oct. gl 3, din Mineiu gl 4 cu gl 8 Stihóvna din Triod însuși gl 8 Tropariul sftului gl 4. — La Utrenie: După Psalmi la Dđeu e Dl: Trop. sftului cu Născătórea din Octoich. Sedélna (seria I) din Octoich și (seria a II-a) din Triod gl 1. Canónele; pésna 1, 8 și a 9-a pe gl 1 din Triod, ér pésna a 3-a și a 6-a pe gl 4 din Mineiu. Sfétilna din Oct. cu a sftului din Mineiu. Stihóvna din Triod gl 3. — Sêvêrșim Liturgie sftului Ioan.

30.

Marți — *Pomenirea celor dintru sfti părinților nostri și a tótt lunea dascáli Vasilie cel mare, Grigorie de Dđeu cuvântătorul și Ioan Gură de aur (Trei Ierarchi); pomenirea sftului sftit M-nic Ipolit papa Romei și a celor împreună cu densusul, a sftului M-nic Teofil cel nou și Teodor Mitilianul († 1704).*

Tipic special. Imbinăm slujba sftilor cu a Triodului. La Vecernia cea mică: se cântă din Mineiu neschimbat. La Vecernia cea mare: Stihirile de séra ale sftilor gl 4 și gl 1 cu gl 6. După intrare: Lumină lină și Prochimenul đilei cu Paremiile dela a 2-a lege și dela înțelepciunea lui Solomon. Stihirile Litiei gl 2, 6, 8, cu gl 8. Stihóvna din Triod (samoglasnica) însuși gl 8 și Mucenicina, cu Mărire: Stihóvna sftilor. Tropariul sftilor gl 4 La Utrenie: După Dđeu e Dl: Tropariul sftilor cu al Născătórei. Sedelnele Triodului gl 8 (seria I) și Sedelnele sftilor (seria II) gl 3. Polieleul cu Mărimurile (Sedélna sftilor gl 5 cu gl 4) Antifonul I dela gl 4. Prochimenul și Evangelia sftilor (dela Ioan) Ps 50 cu stihirile sftilor. Catavasiile Intimpinării Dlui cu Troparele pesnei a 9-a din canónul sftilor. Sfétilna sftilor. Laudele sftilor gl 2. Stihóvna Triodului însuși gl 2 cu Mărirea sftilor gl 5. (caută-o la Vecernie). Tropariul sftilor și Otpustul. — La Liturgie (a sftului Ioan) Fericirile din canónul sftilor p. 3 și 6. Apostolul și Evangelia (đilei și a) sfinților.

Ate însemnări. Multe familii române sêrbéză pe sftii Trei-Ierarchii ca patron al casei.

31

Miercuri. — Pomenirea sftilor și de minuni făcătorilor fără de arginți Chir și Ioan: a sftilor M-nici: Victor, Victorin, Nichifor, Claudiu, Diodor, Sarapin și Papia cei din Corint, a sftei M-nițe Trifina și a sftului noului M-nic Ilie Ardul († 1686).

Tipic special Imbinăm slujba Octoichului Triodic cu a Mineiului și a Triodului: La Vecernie: Stihirile din Octoichul septémănal gl 3 din Mineiu gl 4 cu gl 8, Stihóvna din Triod (samoglamica) însuși gl 1, urmând după Tatăl nostru Troparele postului „Născătóre de Dđeu“ scl. cu mătánii. — Sêvêrșim și Pavecernița cea mare. La Utrenie: Aliluia cu Troparele treimice (troicinicile) din Srid. Sedelnele din Octoichul Triodului gl 3 și din Triod gl 2. Ps 50. Canónele din Triod pésna a 3, 8 și a 9-a pe gl 4 ér din Mineiu pésna 6-a gl 4. cu Măritórele Născătórei. Sfétilna treimică (din Triod) de 3-ori, Stihóvna din Triod gl 1. După: „Cela ce este binecuvântat“ urméză Impărate ceresc cu rugăciunea s. Efrem, apoi Ceasul 1, ér la vremea sa celelalte ceasuri. — *Notă:* In Miercurea (și Vinerea) brânzei nu se face Liturgie, ci după ceasuri facem Vecernia pentru điaua de mâne (pentru Joi) — Đi de post.

Luna lui Februarie (Faur),

are 29 đile. Điaua are 11 óre, nóptea are 13 óre.

1.

Joi. Înainte prăznurea Intimpinării Domnului Dumneđeului și Mânturătorului nostru Isus Christos și pome-

nirea sftului M-nic Trifon, a cuvioșilor părinților nostri Petru din Galatia, Vendemian, Vasilie eppul Solunului; a cuv. Timoteiu, a sftilor M-nici Tion, Carion; a sftei M-nițe Perpetua și a celor împreună cu dênasa: Satir, Revcatu, Saturnel, Secund și Felicitat.

Tipic special. Imbinăm slujba din Mineiu cu a Triodului in următórele: La Vecernie: Stihirile de séra ale Înainte prăznurei gl 4, ale sftilor gl 1 cu ale sftului și înainte prăzn. gl 2. Stihóvna Triodului însuși gl 3 cu stihirea „mării“ din Mineiu gl 2. Tropariul sftului gl 4 cu al înainte prazmirii gl 1. (Pavecerința cea mică). La Utrenie: Dđeu e Dl cu Trop. in prazu și al sftului. Ectenie, apoi Sedélna in. prazu. gl 3 și fără ectenie a Triodului gl 5. Ps 50. Canónele in. prazu. gl 4 cu Măritórele Născătórei. (Condacele gl 6 și gl 8). Sfétilna sftului cu a in. prazu. Stihóvna Triodului cu stihirea „mării“ din Mineiu. Troparele din Mineiu, al M-nicului cu al in. prazmirii. (Urméza Ceasurile). La Liturgia (sftului Ioan). Fericirile din Canonul in. prazu. p. 3 și 6. După intrare: Trop. in prazu., al Hranului și al M-nicului, apoi Condacul Hramului cu al Mucenicului și al înainte prazmirii, ér decă e Hramul Născătórea de Dumneđeu, atunci cântăm Condacul in. prazu. cu al Mucenicului și al Hramului. Ap. și Evangelia đilei.

2.

Vineri. — *Intimpinarea Domnului Dumneđeu și Mânturătorului nostru Isus Christos (Pe slovenie: Sretnia, primirea Domnului in brațele dreptului Simeon). Pomenirea sftului M-nic Agatodor.*

Tipic special: Imbinăm slujba Intimpinării cu a Triodului: La Vecernia cea mică (decă e Hramul) Stihirile de séra ale praznicului gl 1. Stihóvna Triodului însuși gl 2 cu stihirea mării din Mineiu a praznicului. Tropariul praznicului gl 1 La Vecernia cea mare sêvêrșim tóte numai de ale praznicului: Stihirile de séra gl 1 cu gl 6. Intrare. Prochimenul đilei cu Paremiile dela Eșire și dela prorocia Isaii, Stihirile Litiei gl 1, 2, 4 cu gl 5. Stihóvna praznicului gl 7 cu gl 8. și la binecuvântarea pânilor: Tropariul praznicului de 3-ori La Utrenie cântăm tóte de ale praznicului. După psalmii obicinuiți Dđeu e Dl cu Troparul praznicului de 3-ori. Sedelnele gl 1. Polieleul cu Mărimurile. (Sedélna gl 4.) Antifonul I dela gl 4. Prochimenul praznicului cu Evangelia praznicului (dela Luca c. 2 st. 25.) Ps. 50 și celelalte stihiri din Mineiu. Catavasiile praznicului cu troparele din canónale pesnei a 9-a. Sfétilna de 3-ori. Laudele mari gl 4 cu gl 6. Măritórea mare gl 6 și Tropariul praznicului. La ceasuri facem câte 3 mătánii. — La Liturgie: Fericirile din canon pésna a 3-a și a 6-a. După intrare: Tropariul cu Condacul praznicului. Ap. și Evangelia praznicului.

3.

Sâmbăta tuturor cuvioșilor și de Dumneđeu purtătorilor părinți. După prăznurea Intimpinării Dlui și pomenirea sftului și dreptului Simion primitoriul de Dumneđeu și Ana prorocița.

Tipic. Imbinăm slujba din Mineiu cu Triodul: Stihirile de séra de ale praznicului gl 1 cu ale părinților gl 6. Stihóvna Triodului gl 2 cu a praznicului gl 1. Tropariul părinților gl 4 cu al praznicului gl 1. La Utrenie: Trop. prazu. cu al părinților. Sedelnele păr. gl 8 cu ale praznicului gl 5. Ps 50. Catavasiile Intimpinării. Sfétilna părinților cu a praznicului. Laudele prazu. gl 6 cu ale părinților gl 8 cu gl 3. Măritórea mare. La Liturgie: Fericirile din. can. prazu. și al părinților. Ap. și Ev. părinților.

4.

Dumineca lăsatului de brânză și încheerea (otdania) praznicului Intimpinării Dlui. (Pomenirea prea cuv. pār. nostru Isidor Pilusiogul.)

Tipic. Imbinăm slujba invierii cu a prazn. și a Triodului. La Vecernie: Stihirile invierii dela gl 4, ale Triodului gl 6 și ale praznicului cu Mărirea Triodului gl 6. Stihovna invierii cu a Triodului și a praznicului. — La Utrenie: Tropariul invierii cu al praznicului. Sedelnele ievierii. Polieleul cu psalmul: La rful Vavilonului și troparele sob. ingeresc. Antifónele și celelalte ale invierii, Evangelia invierii a 4-a șcl. Catavasiile Triodului gl 6, și celelalte intoamai cum s'a arătat la Dumineca lăsatului de carne. La Liturgie după Intrare: Trop. invierii și al praznicului cu Cond. Triodului și al praznicului.

Alte însemnări. Ziua a crescut în decursul săptămănei cu 33 minute.

Val. Magdu.

D I V E R S E.

* *O carte bună.* În editura librăriei școlilor Frații Șaraga din Iași a apărut volumul prim din „Istoria românilor din Dacia traiană de A. D. Xenopol. Acesta carte va apăre în 12 volume, și este merită a răspândi cunoștințele trebuincioase din trecutul poporului român. Prețul opului întreg este de 12 lei.

* *Balul* arangiat de junimea română din Arad Miercurea trecută în sala dela crucea albă a fost o petrecere bine succésă. Balul a fost cercetat de un public ales și numeros.

* *Pentru lăttrea sēmțului religios în armată.* Împăratul Germaniei a emis țiile trecute o ordinațiune de următorii cuprins: Recomând din nou în atențiunea armatei mele, cât de mult îmi zace la inimă susținerea și cultivarea sēmțului religios, și prin acesta declar hotărît că dispusēțiunea regulamentului de serviciu din 18 Septemvrie 1888, în sensul căreia între împrejurări normale nici un singur soldat nu pôte fi oprit dela cercetarea bisericii în Dumnici și în sərbători are să se estindă și asupra cercetării benevole a bisericii.“

* *Trecerea prințului bulgar Boris la re-ugiunea ortodocsă* se va efeptui în 2 Februaru a. c. în ziua Întimpinării Domnului. În proclamațiunea, prin care anunță acesta principele Bulgariei Ferdinand poporului, — declară că „s'a luptat din tóte puterile, ca să delătoreze greutățile, ce se puneau în calea împliniri ferbintei dorințe a întregii națiuni: trecerei moscenitoriului tronului bulgar în sînul biseircii naționale; și de óre ce acolo, de unde a acceptat, n'a aflat o înțelēptă pricepere pentru aceea, de ce are lipsă Bulgaria, credincios promisiunii date prin jurământ mult iubitelui seu popor a hotărît din propria sa inițiativă, de a depărta tóte pedecile spre a aduce pre altarul patriei cea mai grea jertfă.“

* *Aurul anului 1895.* În anul trecut s'a scos în întrégă lumea aur în preț de 800—820 milióne de marce germăne. Mai mult aur a produs America și a nume în preț de 213 milióne, Rusia în preț de 120 milióne, Transvalul 170 milióne. Colorado 60 milióne, Australia 34 de milióne. Celelalte state au avut produțiuni în aur nensemnate.

C O N C U R S E.

Nr. 315/1896.

Să publică concurs la un stipendiu din fundațiunea „Faur“ de 120 fl. anual. Competinții vor produce: a) carte de botez, că sunt români ort.; b) certificat de sărăciă; c) testimoniu cu calcul eminent despre progresul din anul trecut și d) certificat despre starea sanitară și portarea morală, vor studia la gimnasiu, academiă, universitate, scoli reali superióre, politecnica, pedagogie sau teologie. Și preferesc recurenții din familia Faur respective Poynariu. Recursele astfel ajustate să se su-

șternă la ven. Consistoriu rom. ort. în Orade, până la 25 Februaru c. v.

Arad, 22. Ianuariu 1896.

Ioan Meștanu, m. p.
Episcopul Aradului.

—□—

Pentru îndeplinirea parorchei de classa primă din comuna Șiria, devenită vacantă prin mórtea preotului Traian Secula, pe basa decisului Ven. Consistoriu de dto 5/17 Decemvre 1895 Nr. 7188 să escrie concurs cu termin de alegere pe 26 Martiu (7 Aprilie.) 1896.

Recurenții sunt avisați petițiunile lor instruate conform § 15 lit. a., din „Regulamentul pentru parochii“ adresate comitetului parochial din Șiria. ale suscerne subscriului protopresbiter în Șiria, (Világos) până în 17/29 Martiu 1896 inclusive, căci cele mai târziu nu să vor lua în considerare.

Dela recurenți să mai poftesc a-să arēta poporului în s. bicerică spre a-și dovedi desteritatea în cant, tipic și oratoriă. Cel ales e deobligat a predica totdeauna la s. liturgie când e săptămănar.

Din ședința comitetului parochial gr. or. român din Șiria ținută la 11/23 Ianuariu 1896.

Dr. Iacob Hotăran m. p. *Alexiu Doboș m. p.*
președinte notar

În conțelegere cu mine: GIORGIU POPOVICI m. p. protopresbiter.

—□—

Prin reposarea parochului Isaia Cioeca devenind vacantă parochia diu Hodoni, (ppresb. Timișorii), prin acesta se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în fóia „Biserica și Școla.

Emolumentele sunt: una sesiune pēmēt, birul (șese pătrare grâu după o sesiune) și venitul stolar usitat, cari la olaltă fac cel puțin 850 fl. v. a. Veduva are drept la jumătate venitul parochial pe un an dela mórtea soțului seu conform § 8 din Reg. pentru parochii.

Dela recurenți se recere cvalificarea prescrișă prin § 15 lit. a) din Regulamentul pentru parochii. Recursele sunt a se trimite la oficiul ppresb. al Timișorii (Fabric.) Recurenții cu observarea § 18 din același Regulament vor avē să se presente (iuse nu în ziua alegerii) în s. biserică, spre a-și arēta desteritatea omiletică și rituală.

Dat din ședința comitetului parochial, ținută în Hodoni la 11/23 Ianuarie 1896. Comitetul parochial.

Cu consensul ppresb. Dr. TR. PUTICI m. p.

—□—

Pentru deplinirea definitivă a stațiunei învățătorești din Moșnița (ppresb. Timișorii) se escrie prin acesta concurs, cu termin de recurgere până în 8/20 Februaru a. c.

Emolumentele anuale sunt: 1) în bani gata 200 fl.: pāușal scripturistice 5 fl; pentru conferințe 5 fl; 2) în naturale 20 chible de grâu a 3 fl = 60 fl; 20 chible cucuruz a 2 = 40 fl; 20 metri de lemne pentru învățător a 2 fl 50 cr = 50 fl; 12 metri de lemne pentru încălditul salei de învățământ = 30 fl. (Comuna ia asupra-și îndatorirea de a aduce lemnele în curtea școlii.) Pāmēt arător 2 jughere, un intravilan și o grădină ambele de 1600 stg □ după cari sarcinile publice le va purta alesul; locuința constătătoare din 2 chilii frumóse, cuină cămară și ștalog.; 3) dela înmormentări unde va fi pofit 1 fl. După încetarea din viață a veteranului învățător Vičentie Cerneț, alesul va mai folosi încă 2 jughere de pāmēt, după care de asemenea va avea să supórte sarcinile publice.

Recursele ajustate conform dispusēțiunilor din vigóre sunt a se trimite la adresa Prea On. Domn inspector de școle în Timișóra-Fabric. Vor avē preferință recurenții apți de a conduce corul bisericesc esistent. Recurenții vor

avé se se presente, în s. biserică de acolo, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Dat din sedința comitetului parochial, ținută în Moșnița, la 10/22 Ianuarie 1896.

Comitetul parochial.

Cu consensul ppresb. Dr. TR. PUTICI, m. p. insp. de școle

—□—

Pe baza rezoluțiunii Venerabilului Consistor eparhial dto 16/28 Ianuarie 1896 Nr 238/96 se escrie prin acesta concurs pentru deplinirea parohiei devenite vacante prin mórtea preotului Ilie Baia din Barâteaz (ppresbiteratul Timișorii), cu termen de 30 de zile dela prima publicare în fôia diecesană „Biserica și Școla“.

Beneficiul parochial se compune din: 1) Una sesiune pământ de 30 jughere și $\frac{1}{2}$ jugher cânepisce: 2) birul usuat pân' aci (6 pătrare grâu dela una sesiune) 3) venitul stolar — toate aceste fac la olaltă cel puțin 540 fl. anual. Veduva preotésă se bucură de dreptul asigurat prin § 5 din Regulamentul pentru parohii.

Dela recurenți se cere cualificațiunea prescrișă în § 25 l. c.) a Regulamentului pentru parohii. Recursele sunt a se înainta la Prea On. oficiu ppresbiteral al Timișorii (Fabric). Concurenții vor avé să se prezente cu observarea § din Reg., în s. biserică de acolo a-și arăta desteritatea omeletica și rituală.

Dat din sedința comitetului parochial, ținută în Barateaz la 10/22 Ianuarie 1896.

Comitetul parochial

Cu consesul ppresb.: Dr. TR. PUTICI m. p.

—□—

Concursul publicat în Nrii 26, 27 și 28 ai fôiei „Biserica și Școla“ din a. tr. pentru deplinirea capelâniei temporale la parochia ort. rom. „st. Ilie“ din Fabricul-Timișorii, și repețit în Nrii 41, 42 și 43 ai acelu organ din a. tr. — prin acesta se repețește de nou pe lângă aceleași condițiuni de beneficiu și prezentare în parochiă; ér încât nu s'ar presenta nici de astă dată nici un recurent cu cualificațiune de clasa primă, se vor admite la candidare și recurenți cu cualificațiune de clasa a doua. Reflectanții au să-și înainteze recurses până în termen de 30 de zile dela prima publicare în fôia diecesană „Biserica și Școla“ — la Prea On. oficiu ppresbiteral ort. rom. în Timișora-Fabric.

Fabricul-Timișorii, la 10/22 Ianuarie 1896.

Comitetul parochial.

Paul Rotariu, m. p.
președinte.

Traian Lungu, m. p.
notari.

Cu consensul ppresb. Dr. TR. PUTICI m. p.

—□—

Sé escrie concurs pentru stațiunea învățătorescă din Hasmaș, cu filia B.-Urviș, cu termen de alegere 11/23 Febr. a. c. dotațiunea anuală este: 1) în bani gata 300 fl.; 2) cuartir în natură cu grădină de legumi. Pentru încăldirea salei de învățământ sé va îngriji comuna biserică respectivă.

Recurenții la acest post au sé-și subștérna suplieele, ajustate cu documentele cerute adresate comitetului parochial, la protopresbiterul tractual în Ökrös, până a ziua alegerii, ér până atunci au sé se prezinte în biserică din Hasmaș spre a-și arăta desteritatea în cântările rituale și în tipic

Hasmaș. 14 Ianuarie 1896.

Comitetul parochial.

Cu scirea mea PETRU SUCIU, m. p. protopresbiter
inspect. școl.

—□—

Pentru stațiunea învățătorescă din Groși cu fil. Barzești, sé escrie concurs, cu termen de alegere 11/23 Febr. a. c.

Salariul învățătoresc este: 1) în bani numărari 66 fl.; 2) în naturale 10 cubule $\frac{1}{2}$ grâu, $\frac{1}{2}$ cucuruz; 3) 125 porțiuni de fên; 4) 8 stâng. de lemne pentru foc, din care sé încăldește și sala de învățământ; 5) veniturile cantonale; 6) Locuință liberă cu grădină de legume.

Doritorii de a ocupa acest post sé-și subștérna recursurile ajustate cu documentele recerute, adresate comitetului parochial, la protopresbiterul tractual în Ökrös până la termenul alegerii, ér până atunci sé se prezenteze în biserică din Groși, spre a-și arăta desteritatea în cântările rituale și în tipic.

Groși, 14 Ianuarie 1896.

Comitetul parochial.

Cu scirea mea PETRU SUCIU, m. p. prot. presb. inspector cerc. de școle.

—□—

Pentru deplinirea postului de învățător la școla rom. gr. or. din comuna Ususéu, protopresbiteratul Lipovei, sé escrie concurs cu termen de alegere pre 11/23 Febr. a. c.

Emolumentele anuali împreunate cu acest post sunt: 1) Cuartir liber în edificiul școlei cu una grădină de 1100 □; 2) În bani numărari 272 fl. 80 cr. v.; a. 3) 4 jugere de pământ estravilan și un tachiou estravilan; 4) 10 stângini de lemne în natură, din care are a-sé încolți și sala de învățământ; 5) Pentru conferințe învățătoresci 12 fl. v. a.

Recurenții cari doresc a ocupa acest post, sunt avisati, ca recurses lor, instruate conform dispusețiunilor legali în valóre și adresate comitetului parochial din Ususéu, se le subșcérna Reverendissimului Domn Voicu Hamsea protopop și inspector școlar în Lipova (B.-Lippa), până la 10/22 Febr. a. c. precum și a-sé presenta în vre-o Duminecă ori sêrbătóre în sta biserică din Ususéu spre a și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Ususéu 17/29 Ianuriu 1896,

Comitetul parochial.

In conșelegere cu: VOICU HAMSEA, m. p. prot., insp. cerc. de școle.

—□—

Pentru ocuparea definitivă a stațiunii învățătoresci din Slatina protopresbiteratul Radnei, sé escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în fôia diecesană „Biserica și Școla“. Alegerea se va ține în Dumineca din 18 Febr. a. c.

Emolumintele anuale sunt: 1.) În bani gata 120. fl. v. a. 2.) În naturale: 5 șinici de grâu; 5 șinici de cucuruz. 2. măsurii pe mazere; 7 orgii de lemne; 100 porțiune de fên: toate relutate în bani la suma de 136 fl. v. a. 3) jumătate sesiune pământ pe deal arătoriu și fênaț, a căruia arëndă anuală e de 60. fl. v. a. 4.) Cortel liber cu grădină de legumi; 5.) Venitele accidentale pentru conferință 10. fl.; dela înmormântări 50 cr. și 1 fl.; ér ca vizitator la morți 10 fl. la an. — Pentru încălditul școlei sunt separat 5 orgii de lemne.

Reflectanții au se dovedescă cualificațiunea prescrișă și sé se prezinte în vre-o Duminecă ori sêrbătóre spre ași arăta în s. biserică desteritatea în cântare și tipic. — Recursesle adresate comitetului parochial sunt a sé trimite părintelui protopop tractual în Maria-Radna.

Slatina, 9/21 Ianuarie, 1896.

Comitetul parochial.

În conșelegere cu: VASILE BELEȘ, m. p. protopresbiter și inspector școlar.

—□—